

«συλλογικού», του «πολιτικού» και των ποικίλων εκφάνσεών του «κοινωνικού» στα δύσκολα και ρευστά συγγέμενα των καιρών μας.

Νέα από το Μέτωπο

«Οι Σμειώσεις εν Καιρώ Πολέμου» του Λουίς Σεπούλβεδα (μτφρ. Αχ. Κυριακίδης, Opera, σελ. 246), μπορούν να διαβαστούν στις διακοπές. Σίγουρα θα σκεφτείτε ότι η μεγαλύτερη αστοχία του Κολόμβου ήταν η ανακάλυψη της Αμερικής. Αλλά και το «Ο Μπους στη Βαβυλώνα» του Ταρίκ Αλί (μτφρ. Σ. Μιχαήλ, Αγρα, σελ. 264) είναι μια αφήγηση της τραγωδίας του Ιράκ και μια ιστορία της ιρακινής αντίστασης στις παλιές και τις νέες αυτοκρατορίες που δεν της λείπει η ποίηση και το συναίσθημα, όπως δεν λείπουν και από το βιβλίο της Λιβανέζας Σουχα Βεχάρα, «Αντίσταση. Δέκα χρόνια στο Γκουαντάναμο του Λιβάνου» (μτφρ. Ε. Ρουμπάνα, Ηλέκτρα, σελ. 246). Η Σ. Μπεσάρα δίνει μια εκπληκτική μαρτυρία της δεκαετίας ζωής της στη φυλακή-κολαστήριο του Κιάμ στο Λίβανο. Ο Κάστας Χατζηκωνσταντίνου, καθηγητής του Διεθνούς Δικαίου στο ΑΠΘ, στο «Ο Προληπτικός Πόλεμος ή η Παρακάραξη της Λογικής» (Παπαδόπουλος, σελ. 156) διαπραγματεύεται με άλλη πειθώρηση το ζήτημα της γνωστής προπαγοδικής κανονιστικής αδικίας των ισχυρών δικαίων στην οποία επιμελώς δίδεται κύρος, πθικός και δεσμευτικός χαρακτήρας. Μιλάει για την αλαζονεία της δύναμης και τη λανθασμένη αίσθηση αποστολής που βρίσκεται πίσω από το δόγμα Μπους. Υπάρχει «δίκαιος πόλεμος», τι γίνεται με τη βία;

Η Τουρκία στην Ευρώπη;

Στην παγκόσμια ατζέντα για τα γεωγραφικά, πολιτικά, πολιτισμικά κ.λπ. όρια της Ευρώπης, στην ελληνική πολιτική σκηνή, αλλά και στις συζητήσεις για το Ευρωσύνταγμα, δεσπόζει το ζήτημα της Τουρκίας που επιμένει να στέλνει τα πιο αντιφατικά μηνύματα στην Ευρώπη. Η σχετική βιβλιογραφία συνεχώς εμπλουτίζεται. Το βιβλίο του ιστορικού και κοινωνιολόγου καθηγητή Hamit Bozarslan, «Ιστορία της Σύγχρονης Τουρκίας» (μτφρ. Μ. Οικονόμου, Σαββάλα, σελ. 160) παρακολουθεί την εξέλιξη της χώρας κατά τον 20ό αιώνα επιτρέποντας στον αναγνώστη να κατανοήσει ποια είναι τα διακυβεύματα και ποια η σημασία της θέλησης της Τουρκίας να ενταχθεί στην Ε.Ε. Παρότι είναι έωλη μια ουσία περί «Ευρωσίας» για τον 21ο αιώνα, αρκεύει –και η ίδια η Τουρκία ως διεθνής παίκτης– επιστρατεύουν μια τέτοια λογική. Το βιβλίο του Φίλιπ Ράμπινς, «Στρατός και Διπλωματία – Η Τουρκική Εξωτερική Πολιτική από την Εναρξη του Ψυχρού Πολέμου» (μτφρ. Ερ. Μπαρτζινόπουλος, Σύγχρονοι Ορίζοντες, σελ.

448), είναι απαραίτητο για όσους θέλουν να γνωρίζουν με λεπτομέρειες το σήμερα και τις προοπτικές του αύριο για την Τουρκία, την Ε.Ε., την Ελλάδα και την Κύπρο. Το πλέον πλούσιο, ωστόσο, σε πολιτική ανάλυση και επιχειρηματολογία κατά της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας είναι το βιβλίο των Σουλεϊ Γκουλνάρ και Γιώργου Δελαστίκ με τα αντίστοιχα έργα τους: «Ο Σουλτάνος στην Αυλή της Ευρώπης» και «Η Τουρκία στην Ευρώπη; Ε, λοιπόν, Οχι!», (μτφρ. Β. Δαρμόφλη, Λιβάνης, σελ. 206). Είναι ένα βιβλίο που θα πρέπει να απασχολήσει αρκετούς όχι μόνο στο πλαίσιο της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, αλλά σε παγκόσμια μάλλον συμφραζόμενα. Αναγκαίο για όσους δεν βλέπουν ή κάνουν πως δεν βλέπουν καμία διαφορά μεταξύ Ε.Ε. και ΝΑΤΟ και για όσους πιστεύουν πως η Τουρκία είναι κάτι σαν καλλυντικό που αν το φορέσει η Ευρώπη θα γίνει... Κλόντια Σίφερ.

Για την πολιτική Ελλάδα

Δύο έργα που δίνουν νέες διαστάσεις στην ελληνική πολιτική ιστορία και αντιπαράτιθενται σε απόψεις ή ιστορικά-κοινωνικά παραδείγματα που ισχυαν χωρίς αντίρρηση για μεγάλο διάστημα και με πολλά πολιτικά ή ακαδημαϊκά οφέλη είναι το δίτομο του καθηγητή της Ιστορίας της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης στο Πανεπιστήμιο του Γκέτινγκεν και Νοελλανικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης, Γκούναρ Χέρινγκ, «Τα Ελληνικά Κόμματα στην Ελλάδα», 1821-1936 (μτφρ. Θ. Παρασκευόπουλος, ΜΙΕΤ, σελ. 1418) και το επίσης δίτομο του καθηγητή της Κοινωνικής και Οικονομικής Ιστορίας τους Τμήματος Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών Γιώργου Δερτιλή, «Ιστορία του Ελληνικού Κράτους, 1830-1920» (Εστία, 2 τόμοι, σελ. 1108). Πέρα από το άρτιο εκδοτικό αποτέλεσμα, θα πρέπει να θεωρηθούν απαραίτητα για μια προσήκουσα περιγραφή και ερμηνεία της πολιτικής ιστορίας της Ελλάδας ως κοινωνίας, ηγεσίας, κράτους, που ανεξάρτητα από τα ποικίλα δεδομένα, δεν μπορούσε παρά να μάθει με αργούς ρυθμούς τις θεμελιώδεις αρχές της δημοκρατίας, την ατέρμονη διαδικασία της προσαρμογής πολλών αντιθετικών απόψεων και συμφερόντων σε μεταβαλλόμενους «συνασπισμούς» αμφίδρομης πειθούς, μιας κοινωνίας που σε αυτό το ευρύ χρονικό πλαίσιο άλλαξε αρκετούς θεσμούς, αλλάζοντας και τον τρόπο οργάνωσης της δράσης και των προσανατολισμών της. Πίσω και από τα δύο βιβλία, ωστόσο, ελλοχεύει το αίτημα ουσιαστικότερου εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας, της μεγαλύτερης κοινωνικής συμμετοχής, της λιγότερης εκμετάλλευσης, της μεγαλύτερης ευημερίας. Καλό καλοκαίρι.

Αξίζει επίσης να διαβάσετε:

Θάνος Βερέμης, «Βαλκάνια, από τον 19ο έως τον 21ο αιώνα». Πατάκης. Σελ. 208
Κωνσταντίνος Λυμπερόπουλος, «Η Αρπαγή της Ευρώπης – Η Ευρώπη στη Σκιά της Πλυντικής Αυτοκρατορίας». Παπαδόπουλος. Σελ. 360
Εωτηρόπουλος, Χουλιάρης, Ρούσσος & Σκιάς, «Ο Τρίτος Κόσμος – Πολιτικά, κοινωνία οικονομία, Διεθνείς Σχέσεις». Παπαδόπουλος. Σελ. 358
Δημήτριος Θ. Τσάτσος, «Τα Μεγάλα Θεσμικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Σαββάλας. Σελ. 246
Ετιέν Μπαλεμπέρ, «Η Ευρώπη, η Αμερική και ο Πόλεμος». Μτφρ. Γιάννης Στρίγκος. Εκδόσεις Χρ. Δαρδανός. Σελ. 210
Αντονι Πάγκντεν, «Λαοί και Αυτοκρατορίες». Μτφρ. Αλέξης Καζόζης. Πατάκης. Σελ. 256
Giorgio Agamben, «Homo Sacer – Κυρίαρχο Εξουσία και Γυμνή Ζωή». Μτφρ. Παναγιώτης Τσιαμπράς. Scripta. Σελ. 320
Nancy I. Green, «Οι Δρόμοι της Μετανάστευσης». Μτφρ. Δημήτρης Παράσωνγλου. Σαββάλας. Σελ. 180